

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimo dėl
Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo projekto
DERINIMO PAŽYMA

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
<div>Lietuvos Respublikos Energetikos ministerija</div> <div>2018-11-27 raštu Nr. (19-2-19E)3-2109</div>	<p>1. Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 2 priedo P2 priemonės - išankstinis eksploatuojamų vidutinių (1-50 MW) kurą deginančių įrenginių modernizavimas.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2015/2193/ES dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (toliau – Direktyva) tikslas yra užtikrinti 1-50 MW galingumo spektro kurą deginančių įrenginių išmetamų teršalų kiekio kontrolę, sukuriant teršalų stebėsenos, kontrolės ir prevencijos mechanizmą bei tokių įrenginių leidimų išdavimo arba registravimo procedūras. Atskirai paminėtina, kad Direktyvoje yra numatytos išimties, kuriomis remiantis Europos Sąjungos valstybės narės iki 2030 m. sausio 1 d. gali leisti, kad esamuose vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose būtų nesilaikoma Direktyvos II priede nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių reikalavimų, jeigu ne mažiau kaip 50 % įrenginyje pagaminto naudingos šilumos kiekio yra tiekama garų arba karšto vandens pavidalu į viešą centralizuoto šilumos tiekimo tinklą arba, jeigu įrenginiuose naudojamas pagrindinis kuras yra pagamintas iš kietosios biomasės (Direktyvos 6 str. 5 p.). Pažymėtina, kad šiuo metu Lietuvoje šilumos ūkyje eksploatuojama per 550 vnt. 1-50 MW galingumo šilumos gamybos įrenginių, kurių išmetamų į orą teršalų vertės smarkiai skiriasi dėl tokių šilumos gamybos įrenginių parametų ir eksploatavimo techninių sprendinių bei nėra stebimos ar kitaip kontroliuojamos. Dėl ribotų finansavimo išteklių, prieš modernizuojant šiuos įrenginius, ekonomiškai efektyviausia būtų juos diferencijuoti pagal išmetamų teršalų vertes su tikslu modernizavimą pradėti nuo didžiausią teršalų emisiją turinčių įrenginių ir tik tuo atveju, jeigu tos vertės viršija Direktyvos II priede nustatytus reikalavimus. Energetikos ministerija nepritaria tokios formulotės Nutarimo projekto priemonei, pagal kurią įrenginiai būtų modernizuojami nediferencijuojant įrenginių pagal taršą ir griežtesniais tempais bei reikalavimais nei Direktyva reglamentuoja. Atsižvelgiant į tai, Energetikos ministerija siūlo papildyti šią priemonę į atsakingų subjektų sąrašą, kaip pagrindinį atsakingą subjektą, įtraukiant Aplinkos ministeriją bei patikslinant pačią priemonę ir jos aprašymą, numatant tokių įrenginių teršalų stebėsenos, kontrolės ir prevencijos priemones pagal Direktyvos reikalavimus bei įrenginių diferencijavimą atsižvelgiant į išmetamų teršalų vertes, prieš juos modernizuojant.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Šios išankstinės priemonės tikslas yra prisidėti prie Lietuvosai nustatytų oro taršos mažinimo tikslų įgyvendinimo (mažėjimas linijine trajektorija nuo 2020 m. iki 2030 m. tikslo) ir kuo ankstesnio oro užterštumo lygio sumažinimo teritorijose, kuriose eksploatuojami tokie vidutiniai kurą deginantys įrenginiai (VKD). Siūloma įrenginius modernizuoti diferencijuojant pagal taršą, t. y. patikslinti priemonės apimtis paliekant galimybę gauti paramą tik kietajai kurą deginančių VKD išmetimų į aplinkos orą sumažinimui <i>anksčiau</i>, nei bus privaloma juos sumažinti pagal Direktyvos reikalavimus (ES reikavimų įgyvendinimui parama neskiriama). Taip pat patikslintas įgyvendinimo laikotarpis “2019–2024 2020–2024”, bei papildytas už priemonės įgyvendinimą atsakingų subjektų sąrašas „Energetikos ministerija, Aplinkos ministerija“.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>2. Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 2 priedo P7 ir P8 priemonių - viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas.</p> <p>Energetikos ministerija <u>siūlo papildyti</u> šią priemonę, <u>nustatant finansinę paskatą miesto viešajame transporte naudoti ne tik elektra, bet ir biometanu varomas transporto priemones</u>. Šie pakeitimai ne tik prisidėtų prie taršos mažinimo, bet ir Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 1 str. 5 d. 1 p. nustatyto uždavinio pasiekimo, t. y. atsinaujančių išteklių energijos dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti ne mažiau kaip iki 10 proc., kai didžiausia bendra biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų bei augalų, auginamų žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindinis pasėlis energijos gamybos tikslais, dalis turi būti ne didesnė kaip 7 proc. transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo, o siekiama biodegalų, pagamintų iš žaliavų, ir kitų degalų, numatytų šio įstatymo 6 str. 14 p. nurodytame Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame sąraše, dalis sudarytų ne mažiau kaip 0,5 proc. transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad priemonė P8 „Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“ apima ir biometanu varomas transporto priemones (trumpas priemonės aprašymas „Papildomos finansinės paskatos rajonų savivaldybėms elektra varomų ir (arba) hibridinių, ir (arba) alternatyviais degalais varomų viešojo transporto priemonių įsigijimui.“). Tačiau atsižvelgiant į Energetikos ministerijos pastabą labiau konkretizuoti alternatyvius degalus (t. y. nurodant biometaną), įvertinus aplinkos oro taršą azoto oksidų požiriu (gamtinės dujos (CNG) 2-3 kartus švaresnės nei dyzelinas; CNG išmeta praktiškai tą patį azoto oksidų kiekį kaip benzinas, todėl švariau už CNG gali būti tik elektra/benzinas) ir 2019-01-17 pasitarime Susisiekimo ministerijos pateiktą siūlymą įtraukti ir vandeniliu varomas transporto priemones, patikslintas priemonės: P7 aprašymas „~~Papildomos finansinės~~ Finansinės paskatos ~~rajonų savivaldybėms elektra, varomų ir (arba) hibridinių, ir (arba) alternatyviais degalais gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu~~ vandeniliu varomų miesto susisiekimo viešojo transporto priemonių įsigijimui.“; P8 aprašymas: „~~Papildomos finansinės~~ Finansinės paskatos ~~rajonų savivaldybėms elektra, varomų ir (arba) hibridinių, ir (arba) alternatyviais degalais gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu~~ vandeniliu varomų priemiestinio susisiekimo viešojo transporto priemonių įsigijimui.“</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>3. Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 2 priedo P28 priemonės - namų ūkių (būstų) šildymo įrenginių inventorizavimas.</p> <p>Igyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB tikslus, <u>Energetikos ministerijai</u> yra būtina visų namų ūkių <u>Lietuvoje, neprijungtų prie centrinės šildymo sistemos, šilumos gamybos įrenginių statistika</u> pagal technologijas ir kitus techninius parametrus, kurių Lietuva istorškai nekaupia ir neturi.</p> <p>Vadovaujantis Energetikos ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 86, nustatyta kompetencija, Energetikos ministerija nėra įgaliojta rinkti statistinius duomenis nacionaliniu lymeniu ar kurti statistinės informacijos registrus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, ir tai, kad <...> plano rengėjų nebuvo įvertinta, kuri iš galimų statistinės informacijos surinkimo alternatyvų Lietuvai yra ekonomiškai naudingiausia ir optimaliausia duomenų surinkimo laike ir duomenų patikimumo prasme bei 2018 m. lapkričio 8 d. <...> priežiūros komiteto posėdžio protokolo Nr. D4-202 nutarimą Nr. 5, Energetikos ministerija nepritaria tokios formulotės Nutarimo projekto priemonei ir siūlo ją tikslinti sekančiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priemonės pavadinimas – “Namų ūkių (būstų), neprijungtų prie centrinės šildymo sistemos, šilumos šildymo gamybos įrenginių inventorizavimas-inventorizacija”. • Priemonės aprašymas – “Inventorizuoti namų ūkių (būstų), neprijungtų prie centrinės šildymo sistemos, šilumos šildymo gamybos įrenginius ~~5 didžiutesiose miestuose (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio),~~ siekiant vertinti, ~~ir valdyti ir planuoti jų energetinį energijos efektyvumą; bei~~ poveikį savivaldybės teritorijos aplinkos oro kokybei ~~ir žmonių sveikatai.~~” • Priemonės atsakingi subjektai – “Energetikos ministerija, Savivaldybės, ~~Aplinkos ministerija~~ – Lietuvos statistikos departamentas”. 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Namų ūkiai (būstai) prijungti prie centrinės šildymo sistemos (CŠT) taip pat gali turėti vietinį šildymo įrenginį, todėl Energetikos ministerijos siūloma siaurenę priemonės formuluoė, atsižvelgiant į priemonės tikslą, – nepriimtina.</p> <p>Siekiant suderinamumo su Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planu, patvirtintu LR Vyriausybės 2018-12-05 nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ (toliau – NENS), atitinkamai patikslinta:</p> <p>– priemonės aprašymas: “Visuotinai inventorizuoti namų ūkių (būstų) šildymo įrenginius ~~5 didžiutesiose miestuose (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio)~~ siekiant vertinti ~~ir valdyti jų energetinį efektyvumą; poveikį savivaldybės teritorijos aplinkos oro kokybei ir žmonių sveikatai~~”;</p> <p>– už priemonės įgyvendinimą atsakingi subjektai: “Savivaldybės, Lietuvos statistikos departamentas, Energetikos ministerija, Savivaldybės, Aplinkos ministerija.” Pažymėtina, kad Aplinkos ministerijoje 2018-12-12 vykusiam pasitarime šioms pastaboms ir pasiūlymams aptarti, tokio inventorizavimo ir inventorizavimo duomenų kaupimo, sisteminimo reikalingumui pritarė visi dalyvavusieji (Energetikos ministerijos, Aplinkos ministerijos, Vilniaus miesto savivaldybės, Aplinkos apsaugos agentūros, VĮ „Registų centras“, Lietuvos statistikos departamento atstovai) ir neprieštaravo, kad Plano projekte atsakingų institucijų ciliškumas būtų analogiškas nurodymam NENS.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba pateikė pastabas pirminiam Plano projektui. Todėl</p>
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos	<...> Plano 1 priedo 3.2 uždaviniui pasiekti, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Taryba) įtraukta į nurodytų	

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
<p>ministerijos, 2018-12-04 raštu Nr. (4)-V3-1624</p>	<p>kriterijų įgyvendinimą, kaip dalyvaujanti institucija; Plano 2 priedo priemonė P46 įgyvendinti – kaip atsakingas subjektas. Atkreipiamė dėmesį į tai, kad Taryba 2018-08-23 raštu Nr. (4)-V3-1187(7.11) informavo Plano rengėjus, kad pagal kompetenciją Taryba vykdo Europos Bendrijos svarbos rūšių ir natūralių buveinių monitoringo pagal Valstybinę aplinkos apsaugos monitoringo programą, vadovaujantis Buveinių (92/43/EEB) ir Paukščių (79/409/EEB) direktyvų (toliau – Direktyvos) nustatomis bei monitoringo metodikomis, parengtomis, atsižvelgiant į Direktyvoje nustatytus reikalavimus, bei kaupia šio monitoringo duomenis. Taryba nevykdo ekosistemų pokyčių stebėsenos, todėl Plano 3.2 uždavinio ir priemonės P46 įgyvendinime gali dalyvauti tik kaip Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių monitoringo duomenų teikėja. Atsižvelgiant į tai, prašome 1 ir 2 prieduose prie Tarnybos nurodyti „Valstybinę saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių monitoringo duomenų teikėjas)“.</p> <p><...></p>	<p>pateiktose pastabose nurodytų priemonių numeracija ir aprašymas nesutampa su nurodytu esamame Plano projekte.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdančių institucijų sąrašė, nurodytame Plano 1 priede, nėra Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos.</p> <p>Plano 2 priede nurodomi už Plano priemonių įgyvendinimą atsakingi subjektai nedetalizuojant konkrečių jų vykdomų funkcijų, todėl sąrašas nekoreguojamas.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
Lietuvos Kiaulių augintojų asociacija, 2018-12-04 raštu Nr. 01-27	<p><...></p> <p>Plane atliktoje analizėje nurodyta, kad lyginant 2005 m. kiaulininkystės sektorius į orą išmetė 5,92 kt NH₃, o 2015 m tik 3,60 kt NH₃. Tai reiškia, kad kiaulininkystės sektorius sumažino NH₃ emisijos 39,2 % lyginant su atskaitos metais. Šitai yra pažymėtai ir plano 9 priedo IV skyriuje. Ten pat yra aiškiai atvaizduota, kad reikšmingai sumažėjo ir kitų gyvulių rūšių išmetamo NH₃ kiekis.</p> <p>Plane atskaitiniais laikomais 2005 m. kiaulininkystės apimties netenkino apsirūpinimo kauliena rodiklių ir buvo keletą kartų mažesnės nei Vakarų Europos šalyse skaičiuojant vienam gyventojui ar vienam hektarui žemės. Nuo 2005 m. laikomų kiaulių skaičius sumažėjo apie 40 %. Panašūs gamybos apimčių mažėjimo procesai vyksta visose Lietuvos gyvulininkystės šakose. Pernelyg griežti aplinkosauginiai apribojimai itin smuko gamybos apimtis, bei neigiamai veikia šalies ekonominius rodiklius.</p> <p>Siūlome:</p> <p>1. Atsisakyti <...> plano 2 priedo numatytos P20 priemonės sugriežinti reikalavimus mėšlo ir srutų laikymui, kadangi šiems papildomoms sugriežtinimo priemonėms nėra numatytos tikslios paramos priemonės bei lėšos, o galiojantis reikalavimai jau dabar yra pakankamai griežti ir oro tarša NH₃ mažėja.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos 2018-12-13 raštu Nr. 2D-4123 pateiktą siūlymą, Plano priemonė P20 (dabar P22) ir jos aprašas išdėstyti taip:</p> <p>„Mėšlo ir srutų laikymo ir tvarkymo reikalavimų ~~sugriežtinimas~~ peržiūra“; „Pakeisti Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimus, ~~sugriežtinant reikalavimus susijusius su mėšlo ir srutų laikymu ir tvarkymu, išskyrus jų laikymą ir tvarkymą mažuose ir labai mažuose ūkiuose~~“.</p> <p>Tikslios paramos priemonės bei lėšos galėtų būti numatytos kitame ES finansavimo laikotarpyje (2021–2027 m.).</p> <p>Pažymėtina, kad pateikti kiaulininkystės sektoriaus skaičiai rodo, kad kaulių skaičius mažėja sparčiau nei kiaulininkystės sektoriaus sukeliamą oro taršą, tai rodo, kad per nagrinėjamą laikotarpį didžiausią įtaką oro taršos sumažėjimui kiaulininkystės sektoriuje darė ne efektyvių technologinių sprendinių taikymas, bet gyvūnų skaičiaus mažėjimas. Galvijų skaičius taip pat pasižymėjo mažėjimo tendencija, kas tiesiogiai siejama su oro taršos mažėjimu gyvulininkystės sektoriuje. Todėl, atsižvelgiant į tai, kad Nacionalinėje 2014–2020 metų gyvulininkystės sektoriaus plėtros programoje, patvirtintoje LR Vyriausybės 2013 m. gruodžio 4 d. nutarimu Nr. 1162 “Dėl Nacionalinės 2014–2020 metų gyvulininkystės sektoriaus plėtros programos patvirtinimo” numatytas ūkinių gyvūnų skaičiaus didėjimas iki 20 proc., darytina išvada, kad netaikant efektyvių technologinių sprendimų, ūkinių gyvūnų skaičiui padidėjus – didės ir oro tarša. Išdėstyta situacija lemia poreikį ne tik peržiūrėti ir sugriežinti mėšlo ir srutų laikymo ir tvarkymo reikalavimus, bet ir įtraukti naujas gyvulininkystės sektoriui skirtas priemones P21 ir P22 (dabar P23 ir P24).</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>2. <u>Atsisakyti P22 priemonės, kadangi gyvulininkystės ūkiai turi neviršyti konkrečiai jų ūkiams numatytų emisijų limitų. Projekte numatoma nustatyti privalomus techninius reikalavimus, tačiau jie neįeis adaptuoti technologijų konkrečioms ūkiams, taip pat nėra numatomos ekonominės galimybės tokias priemones įsigyti. Pastebima tendencija, kai tam tikrų įrengimų ar priedų pardavėjai formuoja viešąją nuomonę, jog būtina sąlyga taršai mažinti yra jų siūlomo produkto naudojimas technologijoje. P22 punkte numatomas teisinis mechanizmas priversti ūkius įsigyti tokias peršamas, tačiau nebūtinas technologijas, neatsižvelgiant į tai, jog NH₃ tarša jau yra sumažinta 4 kartus daugiau, nei buvo numatyta.</u></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Per nagrinėjamą laikotarpį (2005–2015 m.) didžiausią įtaką oro taršos sumažėjimui žemės ūkio sektoriuje darė gyvūnų/gyvulių skaičiaus mažėjimas, o ne efektyvių technologinių sprendinių taršos mažinimui taikymas. Todėl darytina išvada, kad žemės ūkiui augant – didės ir oro tarša. Išdėstyta situacija lėmė poreikį įtraukti priemones P21 ir P22, skirtas gyvulininkystės sektoriui užtikrinant ne tik projektuojamų bet ir esamų ūkinių gyvūnų laikymo vietų techninių ir technologinių eksploataavimo reikalavimų laikymąsi.</p> <p>Plano priemonė P22 (dabar P24) numato nustatyti bendruosius techninius ir (ar) technologinius eksploataavimo reikalavimus atsižvelgiant į ūkių rūšį, todėl galimos technologijos galės būti adaptuojamos konkrečioms ūkių rūšims. Taisyklėse numatytų sprendimų ir reikalavimų įgyvendinimui reikalingos medžiagos ir produktai gali būti įsigijami laisvojoje rinkoje Lietuvoje ir užsienio šalyse. Atsižvelgiant į Žemės ūkio ministerijos 2018-12-13 raštu Nr. 2D-4123 pateiktą siūlymą, pakoreguotas priemonės P22 (dabar P24) įgyvendinimo laikotarpis „2020–2024 2023–2024“.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2018-12-10 raštu Nr. (1.6E)2T-984</p>	<p>2. Siekiant nesusidaryti prielaidų apriboti visų galimų šaltinių įvardijimo netaisų šilumos gamybos technologijų kontekste (pavyzdžiui, nepaminėta vėjo energija), siūlytina Plano projekto 4.1 p. teikti bendresnę nuorodą į atsinaujinančių išteklių energijos šaltinius (žr. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 str. 2 d. nuostatas).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energijos šaltinių sąvoka nenaudojama, nes tokiems šaltiniams priskiriamas ir kietasis biokuras, kuris oro taršos požūriū yra laikomas tašiu šaltiniu. Plano projekto 4.1 papunktis papildytas netaisų šilumos gamybos technologijų galimu šaltiniu – vėjo energija.</p>
<p>Lietuvos Respublikos ūkio ministerija 2018-12-11 raštu Nr. (26.19-81)-3-5016</p>	<p>1. Siūlome Nacionalinio oro taršos mažinimo plano įgyvendinimo priemonių plano 1 priemonės pavadinimą patikslinti taip: „Įsankstinis gGeriausiu prieinamų gamybos būdų įgyvendinimas naftos perdirbimo pramonėje“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>2019-01-08 Aplinkos ministerijos vyko pasitarimas Ūkio ministerijos pastaboms ir pasiūlymams ir galimiesiems finansavimo šaltiniams (ES 2014–2020 finansavimo laikotarpio lėšos, valstybės pagalba, Inovacijų fondas, Modernizavimo fondas, Klimato kaitos programa ar kt.) aptarti. Siekiant įgyvendinti</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>2. <...> 1 ir 15 priemonės yra orientuotos tik į naftos perdirbimo pramonę, todėl šios priemonės negalėtų būti finansuojamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis. Atkreipiamė dėmesį, kad UKio ministerija nėra numatiusi ES struktūrinių fondų lėšomis finansuoti Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 1.1 ir 1.3 papunkčiuose numatytų veiklų, kurias galėtų įgyvendinti pareiškėjai: naftos perdirbimo, naftos produktų saugojimo ir paskirstymo veiklą vykdančys subjektai NML/OJ išsiskyrimo vietų nustatymo (aptikimo) ir NML/OJ išsiskyrimo mažinimo priemonėms taikyti bei naftos perdirbimo įmonės GPGB, susijusiems su išmetamo SO₂ kiekio mažinimu, įgyvendinti.</p> <p>Pirma, visi minėti pareiškėjai yra didelės įmonės. UKio ministerija ekoninovacías diegia pramonės sektoriuje pagal Veiksmų programos 3 prioriteto priemonę „Eco-inovacijos LT+“. Tačiau, tinkami pareiškėjai pagal šią priemonę gali būti tik mažos, labai mažos ir vidutinės įmonės (toliau – MVI) (VP 3 prioritetas skirtas tik MVI). Antra, priemonė įgyvendinama konkurso būdu, o tai reiškia, kad užtikrinti, kad pagal šią priemonę konkurse dalyvaus konkretaus sektoriaus įmonės, yra neįmanoma. Trečia, pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą, vieno sektoriaus rėmimas nėra galimas.</p>	<p>Lietuvai nustatytus oro taršos SO₂ sumažinimo tikslus, išmetamas šio teršalo kiekis neišvengiamai ir nedelsiant turi būti mažinamas didžiausią šio teršalo kiekį išmetančiame ūkinės veiklos sektoriuje – naftos perdirbimo pramonėje – modernizuojant SO₂ išmetančią gamybą. Dėl to sutarta patikslinti priemonės P1 pavadinimą „~~Isaankstinis geriausių priemonių gamybos būdų (toliau – GPGB) SO₂ sumažinimui skirtų gamybos modernizavimo~~ priemonių įgyvendinimas naftos perdirbimo pramonėje“ ir priemonės aprašymą „Finansinės paskatos (dalies įgyvendinimo išlaidų kompensavimas) naftos perdirbimo įmonėms GPGB gamybos modernizavimo, susijusių susijusio su išmetamo SO₂ kiekio mažinimu, priemonių įgyvendinimui“; papildytas už priemonės įgyvendinimą atsakingų subjektų sąrašas: „Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija“.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Priemonė P15 (dabar P17) apima ne tik naftos perdirbimo, bet ir naftos produktų saugojimo ir paskirstymo veiklą. Atsižvelgiant į Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų sampratą, apibrėžtą LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, galimi pareiškėjai (pvz., degalinės) priskirti MVI.</p> <p>Finansuoti priemonės P1 ir P15 (dabar P17) iš Klimato kaitos specialiosios programos lėšų nėra galimybių (vadovaujantis Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 10 straipsniu, programos lėšos turi būti skiriamos priemonėms, kurias įgyvendinus būtų kiekybiškai sumažintas ŠESD kiekis. Siūlomos priemonės nėra skirtos ŠESD kiekiui mažinti, todėl neatitinka įstatyme nustatytų panaudojimo tikslų). Minėtų priemonių įgyvendinimui siūlytina naudotis ES lėšomis, pvz., Modernizavimo fondu (pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos direktyvos 2003/87/EB 10d straipsnį, kurio įkuriamas</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>Pažymime, kad Aplinkos ministerija formuoja Lietuvos politiką klimato kaitos srityje, o Ūkio ministerija dalyvauja tik vertinant verslo subjektų sąnaudas, atsiradusias dėl klimato kaitos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo vertinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas) 2.1 papunkčiu, Aplinkos ministerijos Klimato kaitos politikos skyriui pavesta koordinuoti Klimato kaitos specialiosios programos administravimą. Programos lėšų naudojimas yra nustatytas Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 10 straipsnyje. Pabrėžiame, kad Tvarkos aprašo 4.1.1 papunktyje nustatyta, kad ne mažiau kaip 40 procentų lėšų naudojama energijos vartojimo ir gamybos efektyvumo didinimo projektams finansuoti: gyvenamiesiems namams ir visuomeninės paskirties pastatams modernizuoti, kitiems projektams, kurie leidžia efektyviausiai sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki energetikos, pramonės, statybos, transporto, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir kitose srityse, įgyvendinti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, <u>Ūkio ministerija negali būti už 1 ir 15 priemonių vykdymą atsakinga institucija. Siūlome atsakingą už priemonių vykdymą numatyti Aplinkos ministeriją, kuri reikalingas lėšas gali skirti iš Klimato kaitos specialiosios programos lėšų, antrąją – kontroliuojančiąją įstaigą. Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos (toliau – departamentas).</u> Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. D1-277 10.1 papunktyje nustatyta, kad viena iš šio departamento funkcijų yra kontroliuoti, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo reikalavimų, taip pat gamintojų / importuotojų atsakomybę reglamentuojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, taigi, Ūkio ministerijos nuomone, departamentas turi būti įtrauktas ir kaip vienas iš atsakingų vykdytojų.</p> <p><...></p> <p>Taip pat pastebėtina, kad Lietuvos pramoninių konfederacija pabrėžė, kad kitas geriausių priemonių gamybos būdų įgyvendinimo dokumentas, skirtas naftos perdirbimo pramonei, bus priimtas 2022 m., o jo priemonės įdiegtos 2026 m., todėl atitinkamai turi būti patikslintas ir 1 priemonės veikimo laikotarpis (2022 m.–2026 m.).</p>	<p>modernizavimo fondas, Lietuvos įmonės galėtų pasinaudoti fondo lėšomis modernizuoti savo gamybą. Modernizavimo fondas skirtas 2021–2030 m. laikotarpiui. Numatoma modernizavimo fondo dalis Lietuvai apie 8 mln. ATL t. y. apie 160 mln. EUR (kai ATL kaina siekia 20 EUR/vnt.). Europos Komisija šiuo metu rengia Modernizavimo fondo deleguotuosius teisės aktus.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Plano 2 priede nurodomos institucijos/subjektai, atsakingi už Plano įgyvendinimo priemones, turi teikti informaciją apie jų įgyvendinimą atitinkamo Plano uždavinio vertinimo kriterijaus stebėseną vykdančiai institucijai. Minėtų priemonių atveju – finansavimą skirianti institucija teiktų informaciją apie finansuotų priemonių įgyvendinimą Aplinkos apsaugos agentūrai. Priemonių įgyvendinimo kontrole būtų vykdoma per finansinių priemonių įgyvendinimo mechanizmą (pvz., kai duomenis apie finansinių priemonių įgyvendinimo pažangą projekto vykdytojas teikia finansuojančiai institucijai (<i>finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos LR finansų ministro 2014-10-16 įsakymu Nr. IK-326 "Dėl finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo"</i>)).</p> <p>Todėl atsakingomis už Plano įgyvendinimo priemones nurodytos Aplinkos ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>3. Ūkio ministerija nepritaria tam, kad, <...> atitinkamų priemonių (3, 4, 15, 16 ir 27 priemonių) atskaitingai vykdytojai būtų ūkio subjektai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme apibrėžta ūkio subjekto sąvoka, „ūkio subjektas – fizinis ar juridinis asmuo arba kita organizacija, juridinio asmens ar kitos organizacijos filialas, Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdančis teisės aktų reglamentuojamą ūkinę veiklą“, kurią prižiūri subjektai (priežiūros institucijos), įstatymų nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą. Atsižvelgdami į tai, siūlome įvertinti galimybę teisės aktais nustatyti reikalavimus <...> plane numatytoms priemonėms įgyvendinti. Pažymime, kad nustačius ūkio subjektus, kaip pagrindinius ir vienintelius priemonės vykdytojus, nebus įmanoma įvertinti, ar priemonė tikrai vykdoma ir ar sumažėjo oro tarša priemonėje nurodytu teršalu.</p> <p>Pažymime, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos siūlymu patikslintame Nutarimo projekto 3 punkte numatyta tik rekomendacinio pobūdžio nuostata, kuria rekomenduojama savivaldybėms, ūkio subjektams ir namų ūkiams dalyvauti įgyvendinant <...> planą. Taip pat pastebime, kad <...> plano 18 punkte jau minėtiems subjektams taip pat tik siūloma dalyvauti įgyvendinant <...> plano priemones. Kadangi ūkio subjektai neprivalo įgyvendinti <...> jiems, kaip pagrindiniams vykdytojams, nustatytų priemonių, šios priemonės, Ūkio ministerijos nuomone, tampa bereikšmės. Atsižvelgdami į tai ir siekdami, kad priemonės prisidėtų prie <...> užšibrėžtų tikslų, siūlome kaip pagrindinį vykdytoją numatyti ūkio subjekto veiklą kontroliuojančią instituciją, pvz., Aplinkos apsaugos agentūrą.</p> <p>4. Siūlome patikslinti 11 priemonės vykdytojus. Akreiptinas dėmesys, kad priemonės aprašyme numatytos finansinės paskalos 5 didžiųjų miestų ir kurortų savivaldybėms įsidiegti eismo ribojimo sistemas, reaguojančias į aplinkos oro taršą ir aplinkos oro užterštumo lygį. Pažymime, kad tarp priemonės atsakingų vykdytojų nurodytos savivaldybės, tačiau ir šiuo atveju, ir pagal pateiktą priemonės apibrėžį, savivaldybės negali skirti finansinių paskatų savo veiklai vykdyti. Atsižvelgdami į tai, siūlome numatyti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministeriją, kaip pagrindinę šios priemonės vykdytoją.</p> <p>Pabrėžiame, kad miestuose taip pat veikia ūkio subjektai, kurie vykdo ūkinę ir komercinę veiklą ir kuriems taip pat yra svarbūs su logistika</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Galimybė įtraukti ūkio subjektus į Plano priemonių vykdymą numatyta Aplinkos oro apsaugos įstatymo 10 str. Už priemonių P3, P4, P16 (dabar P18) ir P27 (dabar P29) įgyvendinimą atsakingais nurodyti naftos perdirbimo pramonės ūkio subjektai (t. y. AB „ORLEN Lietuva“) nurodytas priemonės privalo įgyvendinti, kadangi jos jau įtrauktos į šiam ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygas (aplinkosaugos veiksmų planą). Leidimo sąlygų laikymosi kontrolę Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatytais pagrindais vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Priartina, kad savivaldybės negali skirti finansinių paskatų savo veiklai vykdyti, tačiau siekiant gauti finansavimą jos turi atlikti tam tikras procedūras teisės aktų nustatyta tvarka. Todėl prie atsakingų subjektų nurodytos ir savivaldybės. Pagal pateiktą pasiūlymą patikslintas už priemonės P11 (dabar P13) įgyvendinimą atsakingų subjektų eliškumas „Savivaldybės, Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija, Savivaldybės“.</p> <p>Siekiant mažinti aplinkos oro taršą iš transporto</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>susiję klausimai, o <u>šia priemone būtų ribojamos konkurencinės logistikos įmonių sąlygos ir verslo plėtos galimybės.</u></p>	<p>priemonių išmetamais teršalais ir gerinti oro kokybę miestuose, kur jos neigiamą poveikį patiria didelis ir labai įvairių socialinių grupių (įskaitant tam tikromis ligomis sergančius žmones, pagyvenusius žmones, įvairaus amžiaus vaikus) žmonių skaičius, svabu mažinti šiuose miestuose ar jų dalyse – pagrindiniuose žmonių traukos centruose – patrauklumą naudoti taršias transporto priemones, įskaitant komercinės ir ūkinės paskirties transporto priemones. Dėl to atitinkamai patikslintas ir šios priemonės (dabar P13) aprašymas: „Finansinės paskatos darnaus judumo priemonių įgyvendinimui ~~5 didžiųjų miestų~~ (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.) ir ~~keturių, Palangos m., Neringos, Druskininkų ir Birštono~~ savivaldybėms ~~įsistiegti, isidiegusiomis~~ dyzelinu varomų transporto priemonių eismo ribojimo sistemas, ~~reaguojančias į aplinkos oro taršą ir (arba) apimančias oro užterštumo lygį savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje~~“.</p> <p>Savivaldybės ir dabar teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę riboti savo valdomoje teritorijoje eismą (LR vietos savivaldos įstatyme ir LR saugaus eismo automobilių keliais įstatyme nustatyta, kad savivaldybė, būdama vietinės reikšmės kelių ir gatvių savininkė, savarankiškai disponuoja jai nuosavybės teise priklausančiu turtu, vykdo eismo organizavinį ir <u>nustato vietinės rinkliavas</u>; Aplinkos oro apsaugos įstatyme <u>suteikta teisė riboti transporto priemonių eismą tam tikrose teritorijose</u>). Šiuo metu savivaldybėse jau taikomi tam tikri eismo apribojimai, nustatant skirtingus transporto priemonių parkavimo mokesčius (juose kol kas neatsispirindi transporto priemonių tarša), išskiriant konkrečias transporto rūšis, pvz., „A“ eismo juosta leidžiama važiuoti tik autobusams, taksi automobiliams, elektra varomiems automobiliams (taip didinamas patrauklumas naudotis viešuoju transportu ir iš dalies skatinama</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentariai
	<p>6. Pagal <...> plano 28 priemonę numatoma atlikti namų ūkių šildymo įrenginių inventurizaciją. Pažymime, kad šia priemone nesiekinama prisidėti prie oro taršos mažėjimo, ja norima tik inventurizuoti esančius katilus. Siūlome šią priemonę sujungti su 25 priemone ir numatyti atlikti jau pakeistų katilų inventurizaciją.</p>	<p>naudotis mažai taršiomis transporto priemonėmis). Svarbu pažymėti, kad savivaldybės turėtų analizuoti ir remtis kitų šalių patirtimi, pvz., riboti komercinės ir ūkinės paskirties dyzeliniu varomų transporto priemonių eismą miestų centruose tik tam tikromis valandomis, taip užtikrinant logistikos sąlygas; nustatyti reikšmingai diferencijuotą apmokejimą už lengvųjų transporto priemonių parkavimą, visiškai riboti (drausti) tokių transporto priemonių eismą tam tikromis dienomis, tam tikrose privažiuoti privačiu transportu patraukliose teritorijose ar pan.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad siekiant numatyti veiksmingas priemones energijos vartojimo efektyvumui didinti, reikšmingai oro taršai iš namų ūkių šildymo įrenginių mažinti ir oro kokybei teritorijose, kur didelė tokių įrenginių koncentracija ir oro taršos poveikį patiria didelis gyventojų skaičius, gerinti (finansinės paskatos šilumos gamybos įrenginiams atnaujinti ar prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, šilumos komponentų priežiūros ir kuro kokybės kontrolė ar kt.), būtina turėti duomenis apie šildymo laikotarpiu oro kokybės rodikliams didžiausią poveikį darančius namų ūkių (būstų) šildymui naudojamus šildymo (ypač kietojo kuro), įrenginius. Tokios šildymo įrenginių inventurizacijos duomenys taip pat sudarytų sąlygas padidinti nacionaliniu mastu vykdomos išmetamų teršalų apskaitos tikslumą, išsamumą, jais būtų vadovaujamasi teikiant paramą įrenginių atnaujinimui/modernizavimui. Priemonių P25 ir P28 (dabar P27 ir P30) tikslai ir įgyvendinimo laikotarpiai skirtingi, todėl jos negali būti sujungtos.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija 2018-12-12 raštu Nr. 2-15250	<p>2. Siūlome tikslinti Plane nustatomos priemonės Nr. P7 aprašomąją dalį išbraukiant žodį „Papildomos“.</p> <p>3. Siūlome tikslinti Plane nustatomos priemonės Nr. P8 aprašomąją dalį išbraukiant žodį „Papildomos“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į 2019-01-17 pasitarime Susisiekimo ministerijos pateiktą siūlymą įtraukti ir vandeniliu varomas transporto priemones, bei Energetikos ministerijos pastabą labiau konkretizuoti alternatyvius degalus (t. y. nurodant biometaną) ir įvertinus aplinkos oro taršą azoto oksidų požūriu (gamtinės dujos (CNG) 2-3 kartus švaresnės nei dyzelinas; CNG išmeta praktiškai tą patį azoto oksidų kiekį kaip benzinai, todėl švariau už CNG gali būti tik elektra/benzinas)) patikslintas priemonės:</p> <p>P7 (dabar P8) aprašymas „~~Papildomos finansinės~~ Finansinės paskatos ~~rejonų~~ savivaldybėms elektra, ~~varomų ir (arba) hibridinių ir (arba) alternatyviais degalais gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu~~ varomų miesto susisiekimo viešojo transporto priemonių įsigijimui.“</p> <p>P8 (dabar P9) aprašymas: „~~Papildomos finansinės~~ Finansinės paskatos ~~rejonų~~ savivaldybėms elektra, ~~varomų ir (arba) hibridinių ir (arba) alternatyviais degalais gamtinėmis dujomis ir (arba) vandeniliu~~ varomų priemiestinio susisiekimo viešojo transporto priemonių įsigijimui.“</p>
	<p>4. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad šiuo metu tvirtinamame Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano projekte (SM žiniomis planas kelių dienų bėgyje bus patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu) nustatoma priemonė – Įgyvendinant geležinkelių pagrindinių transporto koridorių elektrifikavimo projektus, didinti elektros energijos, suvartojamos traukiniuose, vartojimą, kurios vertinimo kriterijus yra Elektrifikuotų geležinkelių linijų ilgis (kilometrais). Kadangi tai yra viena ir ta pati priemonė kaip ir Plane nustatoma Nr. P9 priemonė (Geležinkelių elektrifikavimas), manome, kad dviejuose ar trijuose nacionalinio lygmens planuose (įskaitant ir Nacionalinę susisiekimo plėtros programą) ši priemonė neturėtų dubliuotis, todėl siūlome Plane nustatomą priemonę Nr. P9 išbraukti.</p> <p>5. Siūlome tikslinti Plane nustatomos priemonės Nr. P11 aprašomąją dalį</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Plano projekte ši priemonė įtraukta kaip daranti poveikį oro taršos mažinimui, todėl neišbraukta. Siekiant, kad priemonės keliuose strateginiuose dokumentuose nesidubliuotų, Plano projekte prie šios priemonės (dabar P10) daroma nuoroda į galiojantį pagrindinį dokumentą – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planą, patvirtintą LR Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ (toliau – NENS planas)</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>ir ją išdėstyti taip: „Finansinės paskatos 5 didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio) ir kuruojų savivaldybėms įsidiegti eismo ribojimo sistemas, reaguojančias į aplinkos oro taršą ir (arba) aplinkos oro užterštumo lygį pagal transporto priemonių teršalų išmetimo standartus (Euro normas)“.</p>	<p>Priemonės P11 (dabar P13) aprašas patikslintas: „Finansinės paskatos darnaus judumo priemonių įgyvendinimui 5 didžiųjų miestų (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m.) ir keturių Palangos m., Neringos, Druskininkų ir Birštono savivaldybėms įsidiegti, įsidiegusioms dyzeliniu varomų transporto priemonių eismo ribojimo sistemas, reaguojančias į aplinkos oro taršą ir (arba) aplinkos oro užterštumo lygį savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje“. Išsamesnis paaiškinimas pateiktas atsakant į Ukio ministerijos 4 pastabą.</p>
	<p>6. Pakartotinai siūlome išbraukti <...> priemonę Nr. P12, kadangi šioje priemonėje siūloma kilmuojama transporto priemonių išmetamų teršalų ir kitų parametų nuotolinio registravimo sistema nėra išbandyta ir akredituota, nėra aiškus jos praktinis pritaikymas, kaip galėtų būti identifiikuojami važiuojančių transporto priemonių išmetamųjų teršalų kiekiai. Taip pat manome, kad Aplinkos ministerija derinimo pažymoje nurodė nepakankamai tvirtus argumentus (nurodė, kad Ispanijoje ir Bulgarijoje buvo atlikti pilotiniai projektai) dėl ko buvo neatsižvelgta į Susisiekimo ministerijos teiktą pastabą dėl transporto priemonių išmetamų teršalų ir kitų parametų nuotolinio registravimo sistemos diegimo Lietuvoje.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Europoje sistemos išbandytos ir akredituotos pagal ISO 17025 standartą ir ENAC (Entidad Nacional de Acreditación, Nacionalinė Ispanijos akreditavimo įstaiga) (pvz., OPUS RSE įmonė ir jos sukurta sistema). Nuotolinės išmetamų teršalų registravimo (matavimo) technologijos praktinis pritaikymas vykdomas Ispanijoje (Madride) ir Austrijoje (Grace) LIFE 16/ENV/ES/000082 „GySTRA“ projekto remimuose (toliau – LIFE projektas). Vienas iš šio projekto pagrindinių tikslų – pasinaudojant mobilia nutoline teršalų aukšto tikslumo matavimo technologija sukurti naują transporto taršos valdymo sistemą. Taip pat numatoma identifiikuoti ir modernizuoti taršiausias viešojo transporto priemones. Europos Komisijos puslapyje viešinamame projekto aprašyme deklaruojama, kad technologija atitinka ES keliamas standartus ir geba matuoti NO, NO₂, CO, HC, kietųjų dalelių išmetamą teršalų kiekį (paklaida iki 15 %). LIFE projekto įgyvendinimo laikotarpis 2017-09-01–2020-11-30.</p> <p>Pilotinio bandymo Bulgarijoje (Sofijoje) rezultatai pristatyti Europos Komisijos organizuotame 2018-02-05/06 Sofijoje vykusiam 21-jame ekonovacijų forume. Mūsų žiniomis, technologija išbandyta ir kirose ES šalių</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>7. Pakartotinai <u>siūlome išbraukti</u> <...> priemonę Nr. P13, <u>kadangi</u> šios priemonės įgyvendinimas praktikoje būtų neaiškus, sudėtingas ar netgi neįmanomas, nes transporto priemonės savininkas (valdytojas) būtų privalomai kviečiamas į techninės apžiūros centrą atlikti transporto priemonės išmetamų teršalų kontrolę vien pranešimų pagrindu (pranešimai subjektams ir neaišku kokiais principais remiantis vertinti). Juo labiau, reikėtų numatyti privalomo atvykimo į techninės apžiūros centrą ir transporto priemonės patikrinimo mechanizmą, kuris neveiks vien tik pranešimų pagrindu. Taip pat atkreipiame Jūsų dėmesį, kad nėra nustatytos sankcijos už melagingus gyventojų pranešimus, taip pat nėra aišku, kas turės kompensuoti transporto priemonių savininkų (valdytojų) patirtas išlaidas, jeigu pranešimai apie vizualiai matomą transporto priemonių taršą nepasitvirtins.</p>	<p>miestuose (Londone, Kopenhagoje, Barselonje, Lijje). Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, pakoreguotas priemonės (dabar P14) aprašymas, numatant priemonę įgyvendinti 2 etapais:</p> <p>„Siekiant mažinti techniškai netvarkingų transporto priemonių naudojimą, išbandyti ir įdiegti kilnojamą transporto priemonių išmetamų teršalų ir kitų parametų ~~matavimo-registavimo~~ nuotolinės stebėsenos sistemą:</p> <p>a) vykdyti kilnojamą transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinio matavimo kelyje įrangos praktinį taikymą (edukacinio / informacinio pobūdžio pilotinis projektas) ir priimti sprendimą dėl nuotolinės stebėsenos sistemos taikymo (įgyvendinimo laikotarpis 2022-2023 m.);</p> <p>b) įdiegti transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinės stebėsenos sistemą (įgyvendinimo laikotarpis 2024-2030 m.).“</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant mažinti techniškai netvarkingų transporto priemonių naudojimą, siūloma sukurti galimybę gyventojams pranešti apie kelyje pastebėtą vizualiai matomą transporto priemonių dūmingumą (pateikiant priemonės aprašymą vadovaujantisi Teisingumo ministerijos pastaba „Plano 2 priede pateikiant trumpą priemonės aprašymą, tais atvejais, kai kalbama apie teisinio reguliavimo nustatymą, siūlytina vengti konkrečių kiekybinių ar kokybinių rodiklių reikšmių nurodymo. Pastebėtina, kad tai turėtų būti daroma rengiant atitinkamus teisės aktų projektus <...>“.</p> <p>Siūloma priemonė parenta užsienio šalių patirtimi (Australijoje gyventojai pranešus (telefonu, internetu) apie pastebėtą galimai daugiau teršiančią transporto priemonę (gali būti informuojama apie automobilio modelį, spalvą, valstybinį nr., užfiksuoto automobilio vietą ir datą), jos savininkas gauna pranešimą su rekomendacija pasitikrinti variklio/išmetamų teršalų</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>8. Siūlome patikslinti <..> priemonės Nr. P14 aprašomąją dalį ir ją išdėstyti taip: „Pakeisti Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymą nustatant, kad mokesčio dydžiai proporcingi nuvažiuotam atstumui; Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašą, diversifikuojant suskirstant transporto priemonės ir mokesčio dydį pagal transporto priemonės teršalų išmetimo standartus (Euro normas)“.</p>	<p>kontrolės sistemos techninę būklę (daugiau nei 80 % gyventojų automobilių imasi tvarkyti gavus pirmą rekomendaciją); jei per paskutinius 4 mėnesius gautumė 3 pranešimai dėl tos pačios transporto priemonės, jos savininkui perduodamas oficialus reikalavimas atlikti techninę apžiūrą. Mūsų žiniomis, panašios pranešimo sistemos taikomos Anglijoje (Mančesteryje), JAV (Kalifornijoje)).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pakoreguotas priemonės (dabar P15) aprašymas, numatančias priemonę įgyvendinti 2 etapais:</p> <p>„Siekiant mažinti techniškai netvarkingų transporto priemonių naudojimą, sukurti galimybę gyventojams pranešti apie kelyje pastebėtą vizualiai matomą transporto priemonių dūmingumą:</p> <p>a) vykdyti edukacinio/informacinio pobūdžio pranešimo apie kelyje eksploatuojamas aplinkos orą daugiau teršiančias transporto priemonės sistemos pilotinį projektą ir priimti sprendimą dėl pranešimo sistemos taikymo (įgyvendinimo laikotarpis 2021–2023 m.);</p> <p>b) įgyvendinti pranešimo apie kelyje eksploatuojamas aplinkos orą daugiau teršiančias transporto priemonės sistemą (įgyvendinimo laikotarpis 2024–2030 m.)“.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Priemonės (dabar ši priemonė P16) aprašymas patikslintas atsižvelgiant į Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašą, patvirtintame LR Vyriausybės 2005-04-21 nutarimu Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“, naudojamą formuluoję „EURO emisijos klasė“.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
<p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 2018-12-13 raštu Nr. 2D-4123</p>	<p>4. Ministerijos nuomone, Projekto 2 priedo priemonės P22 „Ūkininių gyvūnų laikymo vietų eksploatavimo bendrųjų taisyklių nustatymas“ vykdymas numatomu 2020–2021 m. laikotarpiu nėra tikslingas, kadangi Ministerijos rengiamas Gerosios žemės ūkio praktikos kodeksas (priemonė P18), 2019 m. planuojami mėslo ir srutų laikymo ir tvarkymo aplinkosauginių reikalavimų atnaujinimai (priemonė P20) bei 2022 m. numatytos atnaujinti Ūkininių gyvūnų laikymo vietų projektavimo taisyklės (priemonė P21) apims priemones, reikalingas oro taršai iš gyvulininkystės sektoriaus mažinti. Tik įvertinus minėtų priemonių taikymo efektyvumą bus galima spręsti dėl priemonės P22 reikalingumo. Atsižvelgdami į tai, siūlome priemonės P22 taikymą atidėti ir prireikus įtraukti ją atliekant Nacionalinio oro taršos mažinimo plano peržiūrą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas priemonės P22 (dabar P24) įgyvendinimo laikotarpis „2020–2024 2023–2024“.</p>
<p>Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Inovatyvios medicinos centras 2018-12-13 raštu.</p>	<p><...> Mus neramina planuojami šių plano priemonių atsisakymas: P6 „Kelių transporto priemonių įsigijimą ribojantis teisinis reglamentavimas“ (Riboti Euro 4 ir žemesnių emisijos klasių transporto priemonių įregistravimą 1-ą kartą Lietuvoje); P7 „Taršos mokesčio lengvosios transporto priemonėms įvedimas“ (Lengvųjų automobilių apmestinimas pagal jų taršos lygį. Mokesių moka transport priemonių savininkai); P33 „Namų ūkių jungimosi prie centralizuotos šilumos tiekimo (toliau – CŠT) remimas“ (Finansinės paskatos namų ūkiams, kurie pirmą kartą (naujai) jungiasi prie CŠT, atsisakydami bet kokių kuro kūrenamų katilų <...>). Raginame diegti šias priemones, neapsiribojant populiarenesnėmis, nefiskalinėmis, pvz. socialine reklama (šiuo kontekste jos negali duoti apčiuopiamų rezultatų).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Plano priemonės P26 (ankstesnio Plano projekto varianto (t. y. pateikto derinti liepos mėn.), kuriam pateiktos šios pastabos, 2 priede priemonės numeracija P33) neatsisakyta (dabar P28), patikslinta tik jos formuluoje („Finansinės paskatos namų ūkiams (būstams), kurie jungiasi prie CŠT sistemos Savivaldybių specialiuosiuose šilumos ūkio planuose numatytoje CŠT zonoje (diferencijuota vienkartinė negrąžinamoji subsidija jungimosi prie CŠT sistemos išlaidoms ir šildymo išlaidoms prisijungus prie CŠT sistemos dalinai kompensuoti)“. Tam tikrų Plano projekto priemonių atsisakyta dėl visuomenės pasipriešinimo, pramonės objektų ir (ar) kitų institucijų nepritario, politinio nepalaikymo.</p>
<p>Asociacija Klaipėdiečių iniciatyva už demokratiją ir ekologiją (KIDE) 2018-12-13 raštu Nr. AM-1213/2018</p>	<p><...> teikiame planui pastabas, pasiūlymus: 1. Kietųjų dalelių mažinimo priemonės: <u>Patikslinimas</u> 1.1. „Kietojo kuro (išskyrus biokurą) sudėties ir kokybės reikalavimų nustatymas“. Siūlome iš projekte siūlomos formulės <u>išbraukti</u> „(išskyrus biokurą)“, nes pagal esamus Lietuvos Respublikos teisinis dokumentus (LR Energetikos ministro 2017-12-06 įsakymas Nr.1-310 „Kietojo biokuro kokybės reikalavimai“) prie kietojo biokuro priskiriamos</p>	<p>Neatsižvelgta. Reikalavimai biokurui jau yra nustatyti Energetikos ministro įsakymu. Atsižvelgiant į Energetikos ministerijos 2018-11-27 raštu pateiktą sulygą tikslinti priemonę P29 taip, kad jos įgyvendinimas prie oro taršos mažinimo jau neprisidėtų, priemonė iš Plano išbraukta. Pažymėtina, kad įvykdžius LRV programos įgyvendinimo plano,</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentariai
	<p>ir baldų bei medienos pramonės gamybinės atliekos.</p> <p>Papildymas.</p> <p>1.2. „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonėse vykdomos krovos atlikimas pažangiausioms Europos ir pasaulio krovos technologijoms ir įrangai“;</p> <p>1.3. „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonėse vykdomo atviros krovos naikinimas ir pervedimas į uždaro tipo krovą ir sandėliavimą“;</p> <p>1.4. „Mažinimas leistino kietųjų dalelių išmetamų į aplinką kiekio pramonės įmonių taršos leidimo sąlygose“. Taršos leidime nustatytomis sąlygomis, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanijai“ (KLASCO), kurios krovos aikštelės yra 200 m atstumu nuo gyvenamųjų namų, mokyklos ir darželio, vykdamas krovos darbus leidžiama (remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais) per metus į aplinkos orą išmesti 34 tonas kietųjų dalelių (KD10);</p>	<p>patvirtinto 2017-03-13 Vyriausybės nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.5.3 darbo 3 priemonę bus teikiami pasiūlymai Energetikos ministerijai nustatyti reikalavimus kiam nei biokuras kietajam kurui (medienos kompozitų (plokščių) gamybos iš naudojimo liekanoms).</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>1.2–1.4 papunkčiuose siūlomų į Planą įtraukti nurodytiems ūkio subjektams taikytinų priemonių poveikis pagal tarptautinę nacionaliniu mastu išmetamo į aplinkos orą teršalų kiekio apskaičiavimo metodologiją neįtrauktinas į nacionalinę oro teršalų apskaitą ir neatspindėtų Lietuvai nustatytų oro taršos mažinimo tikslų įgyvendinimo pažangos. Įrankiai siūlomoms 1.2–1.4 priemonėms įgyvendinti nustatyti atitinkamuose teisės aktuose: Klaipėdos valstybinio jūrų uosto naudojimo taisyklėse, patvirtintose LR susisiekimo ministro 2014-02-17 įsakyму Nr. 3-70-(E) „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Uosto taisyklės); Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose LR aplinkos ministro 2013-06-15 įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose LR aplinkos ministro 2014-03-06 įsakymu Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (pastarosios aplinkos ministro įsakymu patvirtintos taisyklės, priėmus 2019 m. atitinkamus Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimus, numatomos keisti ir griežinti reikalavimus).</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>1.5. „Gatvių remontas ir plovimas“.</p> <p>1.6. „Neasfaltuotų gatvių miestuose asfaltavimas“.</p> <p><...> teikiame planui pastabas, pasiūlymus:</p> <p>2. Azoto oksidų mažinimo priemonės:</p> <p><u>Papildymai</u></p> <p>2.1. „Miestų aplinkelių tranzitiniam autotransportui įrengimas“ (tai labai aktualu Klaipėdos miestui dėl j Klaipėdos valstybinį jūrų uostą atvykstančio/išvykstančio transporto);</p> <p>2.2. „Laivų, atplaukusių į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą ir nepasijungiančių prie veikiančių kranto elektros įrenginių, apmokėstinimas už aplinkos taršą, kuris būtų skiriamas Klaipėdos miesto biudžetui.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas ir tiesimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, nustatytos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 32 d., todėl sprendimus dėl miesto gatvių remonto, plovimo ar asfaltavimo priima savivaldybės.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Možinti neigiamą tranzitinių srautų poveikį miestų transporto sistemoms, plėtoti ir modernizuoti miestų ir miestelių aplinkelius – vienas iš tikslų, numatytų Nacionalinėje susisiekimo plėtros 2014-2022 metų programoje, patvirtintoje LR Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Susisiekimo plėtros programa). Miestų aplinkelių įrengimas ir kitos su transportu susijusios priemonės yra numatytos Susisiekimo plėtros programos įgyvendinimo 2017-2019 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2016-12-13 įsakymu Nr. 3-434 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos įgyvendinimo 2017–2019 metų veiksmų plano patvirtinimo“. Pažymėtina, kad šiame veiksmų plane yra numatytos ir Klaipėdoje planuojamos įgyvendinti priemonės. Atsižvelgiant į tai, kad baigiasi minėto veiksmų plano galiojimas, tikėtina, kad neįgyvendintos ar papildomos Klaipėdai skirtos priemonės bus numatytos ir kitame laikotarpyje.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane, patvirtintame LR Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
<p>Klaipėdos bendruomenių asociacija (KBA) 2018-12-13 raštu Nr. KBA-20181213/1</p>	<p><...> teikiame planui pastabas, pasiūlymus:</p> <p>1. Kietųjų dalelių mažinimo priemonės:</p> <p><u>Patikslinimas</u></p> <p>1.1. „Kietojo kuro (išskyrus biokurą) sudėties ir kokybės reikalavimų nustatymas“. Siūlome iš projekte siūlomos formulotės išbraukti „(išskyrus biokurą)“, nes pagal esamus Lietuvos Respublikos teisinius dokumentus (LR Energetikos ministro 2017-12-06 įsakymas Nr.1-310 „Kietojo biokuro kokybės reikalavimai“) prie kietojo biokuro priskiriamos ir baldų bei medienos pramonės gamybinės atliekos.</p> <p><u>Papildymas</u></p> <p>1.2. „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonėse vykdomos krovos atitiktis pažangiausioms Europos ir pasaulio krovos technologijoms ir įrangai“;</p> <p>1.3. „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonėse vykdomo atviro dulkių krovos ir laikymo apimčių mažinimas ir pervedimas į uždaro tipo krovą ir sandėliavimą“;</p> <p>1.4. „Gatvių remontas ir plovimas“;</p> <p>1.5. „Neasfaltuotų gatvių miestuose asfaltavimas“.</p> <p><...> teikiame planui pastabas, pasiūlymus:</p> <p>2. Azoto oksidų mažinimo priemonės:</p> <p><u>Papildymai</u></p> <p>2.1. „Miestų aplinkelių tranzitiniam autotransportui įrengimas“ (tai labai aktualu Klaipėdos miestui dėl į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą</p>	<p>(toliau – NENS planas), numatyta priemonė „Skatinti uoste prisivartavusių laivų naudojimosi elektros tiekimo nuo kranto sistemų plėtojimą“ (iki 2022 m. įrengti 5 elektros kolonėles krantinėse). Tik įgyvendinus šią priemonę būtų galima svarstyti apie reikalavimą (jvurtintą Uosto taisyklėse) dėl uoste stovinčių laivų eksploatavimo – draudimą stovėti jungtais varikliais ir teršti aplinkos orą, o jei šių taisyklių nesilaikoma, taikyti administracines poveikio priemones (baudas).</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Mokesčio už Aplinkos teršimą įstatymą, mokesčių už Aplinkos teršimą moka tik Lietuvoje registruoti ūkio subjektai (įmonė, filialas ir pan.), kuriais nėra į uostą atplaukę ir prisivartavę laivai.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Paiskinta atsakant į tokius pačius Asociacijos Klaipėdiečių iniciatyva už demokratiją ir ekologiją (KIDE) siūlymus.</p>
	<p><...> teikiame planui pastabas, pasiūlymus:</p> <p>2. Azoto oksidų mažinimo priemonės:</p> <p><u>Papildymai</u></p> <p>2.1. „Miestų aplinkelių tranzitiniam autotransportui įrengimas“ (tai labai aktualu Klaipėdos miestui dėl į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Paiskinta atsakant į toki patį Asociacijos Klaipėdiečių iniciatyva už demokratiją ir ekologiją (KIDE) siūlymus.</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>atvykstančio/išvykstančio transporto);</p> <p>2.2. „Geležinkelio ruožų elektrifikavimas nuo „Draugystės“ geležinkelio stoties iki Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonių“;</p> <p>2.3. „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonėse dyzelinių šilumvežių pakeitimas elektriniais“;</p> <p>2.4. „Mokesčių už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių lengvatos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>NENS plane numatyta priemonė „Igyvendinant geležinkelio pagrindinių transporto koridorių elektrifikavimo projektus, didinti elektros energijos, suvarojamos traukiniuose vartojimą“ (numatomas elektrifikuotų geležinkelio linijų ilgis 500 km iki 2022 m., 894 km. iki 2030 m.); Susisiekimo plėtros programoje, numatyta priemonė „Išrengti naują, atnaujinti ir tobulinti esamą tarptautinės ir vietinės reikšmės geležinkelio infrastruktūrą (įskaitant naujų projekto „Rail Baltica“ geležinkelio kelių ir antrųjų geležinkelio kelių bei aplinkelių tiesimą), įgyvendinant naujus kontrolės, valdymo ir signalizacijos, energijos sisteminių projektus (įskaitant geležinkelio linijų elektrifikavimą)“.</p> <p>Manytina, kad geležinkelio ruožo nuo „Draugystės“ geležinkelio stoties iki Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonių elektrifikavimas gali neduoti apčiuopiamo poveikio nacionaliniu mastu į aplinkos orą išmetamo teršalų kiekio sumažinimui (toks sumažinimas yra pagrindinis Plano tikslas), kadangi uosto įmonės, tuo atveju, jei jos dėl to atsisrasytų papildomų išlaidų, krovinius tikėtina transportuotų sunkiaisiais krovininiais automobiliais. Naujų geležinkelio ruožų elektrifikavimo klausimai turėtų būti pagal kompetenciją svarstomi Energetikos ministerijai, Susisiekimo ministerijai keičiant/atnaujinant NENS planą, Susisiekimo plėtros programą.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Konkrečiam ūkio subjektui siūloma taikyti priemonę i Planą neįtraukta.</p> <p>Plane <u>neatsižvelgta</u>, tačiau pažymėtina, kad rengiamas</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>griežtinimas lengvosios mašinoms, trumpinant transporto priemonės pagaminimo metus iki 5 metų. Šiuo metu lengvata taikoma mašinoms, pagamintoms vėliau nei 2005 m., t.y. iki 13 m. senumo;</p> <p>2.5. „Sunkiojo transporto eismo ribojimas miestuose piko valandomis“;</p> <p>2.6. „Mašinų, kurių amžius virš 10 m., techninės priežiūros termino atlikimo trumpinimas“;</p> <p>2.7. „Mokesčių už aplinkos viršnormatyvinę taršą didinimas“;</p>	<p>Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (dėstomas nauja redakcija), kuriame siūloma numatyti mokesčio už aplinkos teršimą iš mobilių taršos šaltinių lengvatos griežtinimą.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Plane numatyta tankiausiai apgyvendintiems ir automobilių traukos centrais esantiems didiesiems Lietuvos miestams ir kurortams taikytina priemonė P13 „Finansinės paskatos darnaus judumo priemonių įgyvendinimui Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Panevėžio m., Palangos m., Neringos, Druskininkų ir Birštono savivaldybėms, įsidiegusioms dyzeliniu varomų transporto priemonių eismo ribojimo sistemas savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje“. Išsamesnis paaiškinimas pateiktas atsakant į Ūkio ministerijos 4 pastabą.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Plane yra numatytos dvi priemonės, kuriomis siekiama identifikuoti keliuose eksploatuojamus taršius automobilius bet kurio metu, nepriklausomai nuo techninės apžiūros atlikimo periodiškumo: priemonės P12 (dabar P14) „Transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinės stebėsenos sistemos taikymas“ ir P13 (dabar P15) „Pranešimo apie kelyje eksploatuojamas aplinkos orą daugiau teršiančias transporto priemonės sistemos sukūrimas“.</p> <p>Plane neatsižvelgta, tačiau pažymėtina, kad rengiamas Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (dėstomas nauja redakcija), kuriame siūlomi pakeitimai, susiję mokesčio už aplinkos teršimą didinimu už išmestą į aplinką normatyvus viršijančių teršalo kieki.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Plane numatyta priemonė</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	2.8. „Miestų viešojo transporto neapmokestinimas“.	<p>P14 (dabar P16), kuri numato kelių naudotojo mokesčio pakėtimą suskirstant transporto priemonės mokesčio dydį pagal transporto priemonės teršalų išmetimo standartus (EURO emisijos klases).</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas, lengvatinio keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, numatytos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 33 d., todėl savivaldybės savarankiškai priima sprendimus dėl vežimo miesto viešuoju transportu paslaugos apmokestinimo.</p>
	<p>3. Visuomenės švietimas</p> <p>3.1. Visuomenės informavimas apie taršos galimą mažinimą: skrajutės apie darnų judumą (pėstute, dviračiu, visuomeniniu transportu), šildymą, atliekų susidarymą ir pan.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Visuomenės informuotumo didinimą apima priemonės P17 (dabar P19), P24 (dabar P26), P32 (dabar P33), P34 (dabar P35), P35 (dabar P36).</p>

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
<p>Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2018-12-14 raštu Nr. (1.1.5-411)10-8762</p>	<p>2. Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 1 priede „Nacionalinio oro taršos mažinimo plano tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės“ prie 3.2 papunktyje numatyto uždavinio, vietoje vertinimo kriterijaus „Sukurta aplinkos oro taršos poveikio sveikatai vertinimo sistema“ rašyti „Įsivainas oro taršos poveikio sveikatai vertinimo metodas“, vykdančią instituciją nurodant Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC), įvykdymo metus – 2019–2020 m. Vietoje antro vertinimo kriterijaus „Parengti ir paviešinti aplinkos oro taršos poveikio sveikatai vertinimo rezultatai, vnt./kiekvienais metais 2020 – 2030 metais“ rašyti „Parengti ir suinteresuotoms institucijoms pateikti preliminarūs aplinkos oro taršos poveikio sveikatai vertinimo rezultatai, vnt.“, vykdyta priemonė 1, 2020–2021 metai, vykdančią instituciją nurodant NVSC. Trečią kriterijų formuluoti taip: „Parengti ir paviešinti aplinkos oro taršos poveikio sveikatai vertinimo rezultatai, vnt./kiekvienais metais 2022–2030 metais“, vykdančią instituciją nurodant NVSC. Ketvirtą kriterijų formuluoti taip: „Atlikta visuomenės švietimo kompanijų apie aplinkos oro taršos poveikį sveikatai, vnt./kiekvienais 2022–2030 metais, rašyti vykdančias institucijas – NVSC ir kitos Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios įstaigos (atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrą, vykdanį visuomenės švietimo visuomenės sveikatos saugos klausimais funkcijas, numatoma reorganizuoti, šiuo metu nesūlome rašyti konkrečios įstaigos). Siūlomos priemonės ir jų terminai tikslinami atsižvelgiant į tai, kad Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 2 priede „Nacionalinio oro taršos mažinimo plano įgyvendinimo priemonių planas“ Nr. P35 nurodyta priemonė nėra įtraukta į Sveikatos apsaugos ministerijos 2019–2021 m. strateginį veiklos planą ir jai vykdyti nėra numatyta skirti valstybės biudžeto asignavimų, 2019–2021 m. numatytas priemonės NVSC vykdys persikirstydamas jam skirtus valstybės biudžeto asignavimus. 2022–2030 metais numatytų priemonių vykdymui Sveikatos apsaugos ministerija svarstys papildomų valstybės biudžeto asignavimų poreikį ir jį įtrauks į ateinančio periodo strateginį veiklos planą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Plano 1 priede nurodomos institucijos, vykdančios vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną ir analizę. Joms informaciją apie Plano priemonių įgyvendinimą teikia Plano 2 priede nurodyti subjektai, atsakingi už Plano įgyvendinimo priemones.</p> <p>Siekiant valdyti informaciją (apibendrinant stebėsenos rezultatus) centralizuotai, bei 2 priede nurodytoms institucijoms aiškumo kuriai institucijai teikti duomenis, – turi būti nurodyta viena konkretaus vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija. Įvertinus sveikatos apsaugos klausimais kompetentingų institucijų pavaldumą ir atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, Plano 1 priede už 3.2 uždavinio 4-a vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną atsakinga institucija nurodyta Sveikatos apsaugos ministerija.</p> <p>Į kitus Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktus siūlymus dėl Plano 1 priedo tikslinimo atsižvelgta.</p>
<p>Lietuvos SGD platforma 2018-12-14 raštu Nr.3</p>	<p><...> teikiame siūlymus dėl naujų priemonių: <...></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Tam tikros siūlomos priemonės iš dalies jau yra numatytos Plane, pvz., gamtinėmis dujomis varomų viešojo transporto priemonių įsigijimo skatinimas</p>

– priemonė Nr. P5.1. „Suslėgtų gamtinių dujų, suskystintųjų gamtinių dujų (toliau – SGD) ir/ar kito alternatyvaus energijos šaltinio/kuro

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>infrastruktūros diegimas ir/ar plėtra“, siūlomos priemonės aprašymas - finansinės paskatos verslo įmonėms, kompensuojant dalį investicijų, susijusių su infrastruktūros diegimu ir/ar plėtra;</p> <p>Priemonė Nr. P9.1. „Alternatyvius degalus naudojančio sunkiojo transporto priemonių parko bei atitinkamos infrastruktūros skatinimas“. Pastaba: transporto priemonių įsigijimas ir/ar atitinkamos infrastruktūros diegimas ir/ar plėtojimas galėtų būti remiamas iš dalies finansuojant Transporto sektoriaus sukeliamos taršos mažinimo fondo lėšomis (žr. naują siūlomą priemonę Nr. P12.1.) arba taikant pridėtinės vertės mokesčio (PVM) dydžio vienkartinę negražinamą subsidiją. Siūlomos priemonės aprašymas - finansinės paskatos juridiniams asmenims, įsigyjantiems suslėgtomis gamtinėmis dujomis, SGD ir/ar kitu alternatyviu kuru varomą ūkinei komercinei veiklai skirtą sunkiąją transporto priemonę ir/ar diegiant ir/ar plėtojant atitinkamą infrastruktūrą. Finansinės paskatos suteikiamos taikant vienkartinę negražinamą subsidiją ar kompensuojant dalį investicijų. Svarbu pažymėti, kad analizuojant užsienio šalių (pvz. Ispanija, Nyderlandai, Vokietija, Lenkija ir kt.) patirtį pastebima tendencija, jog didžiausią poveikį atitinkamos infrastruktūros diegimui bei tolesnei infrastruktūros plėtrai turi konkrečios finansinės subsidijos transporto priemonių įsigijimui;</p> <p>– Priemonė Nr. P12.1 „Transporto sektoriaus sukeliamos taršos mažinimo fondo steigimas“, siūlomos priemonės aprašymas - finansinės paskatos (siekiant mažinti dyzeliniu kuru varomų transporto priemonių sukeliamą taršą) iš dalies finansuojant mažiau taršios infrastruktūros plėtrą ir/ar suslėgtomis gamtinėmis dujomis, SGD, elektra ir/ar kitu alternatyviu kuru varomoms ir/ar hibridinės transporto priemonės įsigijimą. Užsienio šalių praktikų analizė rodo, kad fondai, tikslingai nukreipti į transporto sektoriaus sukeliamos taršos mažinimą, galimai finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, ES paramos priemonių pagalba ar lėšomis, surinktomis padidinus dyzeliniam kurui taikomą akcizo tarifą.</p> <p>– Priemonė Nr. P15.1 „Dyzelinių transporto priemonių eismo ribojimas“, siūlomos priemonės aprašymas – finansinės paskatos miestų ir rajonų savivaldybėms, kurios riboja dyzeliniu kuru varomų transporto</p>	<p>(priemonės P8 ir P9), finansinės paskatos mažiau taršių lengvųjų transporto priemonių įsigijimui (priemonė P7). Papildomai numatyta priemonė, susijusi su dyzelinių transporto priemonių ribojimu didžiuosiuose Lietuvos miestuose ir kuročiuose (priemonė P13).</p> <p>Gamtinių dujų skirstymo sistemų, skirtų gamtinių dujų degalų papildymo punktams aptūpinti ir viešai prieinamų gamtinių dujų degalų papildymo punktų įrengimas numatytas NENS plane ir Susisiekimo plėtos prognozoje, todėl vertinant šių priemonių poveikį oro taršos sumažėjimui, į Planą įtraukta priemonė P11 „Gamtinių dujų degalų infrastruktūros diegimas“ su nuoroda į minėtus strateginius dokumentus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad SGD platformos visiems pasiūlymams išanalizuoti ir sprendimams dėl jų galimo taikymo priimti reikia papildomo laiko, o Planas turi būti patvirtintas kaip galima greičiau ir pateiktas Europos Komisijai, SGD, Aplinkos ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Energetikos ministerijos atstovų pasitarimuose šie siūlymai aptarti ir prieita prie išvados, kad esant poreikiui jie turėtų būti vertinami atnaujinant/keičiant NENS planą, Susisiekimo plėtos programą (neatmetama galimybė tam tikras priemones numatyti ir atnaujinant šį Planą).</p>

Institucija	Pastabas, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>priemonių eismą ir skatina elektra varomų, hibridinių, suslegtomis gamtinėmis dujomis, SGD ir/ar kitu alternatyviu kuru varomų transporto priemonių eismą. Finansinė paskata suteikiama už ribojimo bei skatinimo įgyvendinimą ir gali būti panaudota tik su susisiekimo sektoriumi susijusiems tikslams įgyvendinti. Pastaruoju metu užsienio miestuose pastebimas reiškinys, kai dyzeliniu kuru varomam transportui nustatomi įvažiavimo į tam tikras teritorijas apribojimai (angliškai „diesel ban“). Pažymėtina, kad Lietuvoje galimybės nustatyti dyzeliniu kuru varomo transporto įvažiavimo į tam tikras teritorijas ribojimus savivaldybės neturi. Atsižvelgiant į tai, <u>siūlytina</u> atitinkamą reglamentavimą parengti bei numatyti finansinės paskatas už ribojimo bei skatinimo įgyvendinimą.</p> <p>– Priemonė Nr. P21.1. „<u>Uosto prieigose veikiančių lokomotyvų sukeliamos taršos mažinimas</u>“, siūlomos priemonės aprašymas - finansinės paskatos juridiniams asmenims perdant dyzeliniu kuru varomų lokomotyvų variklius ir/ar įsigyjant lokomotyvus, varomus elektra, suslegtomis gamtinėmis dujomis, SGD ir/ar kitu alternatyviu kuru ir/ar diegiant ir/ar plėtojant atitinkamą infrastruktūrą kompensuojant dalį investicijų. Pažymėtina, kad Klaipėdos uoste veikiančių krovos kompanijų sukeliamą taršą koncentruojasi uosto prieigose, kur krovos darbų režimas yra grįstas trumpais nuotoliais. Atsižvelgiant į tai, lokomotyvų darbas perdarus ir/ar įsigijus SGD varomus lokomotyvus spręstų krovos kompanijų sukeliamos taršos problemas tiek uosto teritorijoje, tiek ir uosto prieigose.</p> <p>– Priemonė Nr. P21.2 „<u>Uosto teritorijoje veikiančių transporto priemonių sukeliamos taršos mažinimas</u>“, siūlomos priemonės aprašymas - finansinės paskatos juridiniams asmenims, įsigyjantiems suslegtomis gamtinėmis dujomis, SGD ir/ar kitu alternatyviu kuru varomą uosto teritorijoje naudojamą kelių ir/ar vandens transporto priemonę ir/ar diegiant ir/ar plėtojant atitinkamą infrastruktūrą. Finansinės paskatos suteikiamos taikant vienkartinę negražinamą subsidiją ar kompensuojant dalį investicijų.</p> <p><...> <u>siūlome</u> papildyti esamus priemonių pavadinimus ir/ar priemonių aprašymus (papildymai pažymėti): <...></p>	

Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
	<p>– Priemonė Nr. P9 „Lengvųjų automobilių įsigijimo skatinimas“, priemonės aprašymas – finansinės paskatos fiziniais asmenimis, įsigyjantiems naują SGD, elektra varomą ar hibridinį (elektra/benzinas) automobilį, taikant pridėtinės vertės mokesčio (PVM) dydžio vienkartinę negražinamą subsidiją“.</p> <p>– Priemonė Nr. P13 „Miesto viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“, priemonės aprašymas - finansinės paskatos miestų savivaldybėms suslėgtomis gamtinėmis dujomis, SGD, elektra ir/ar kitu alternatyviu kuru varomų ir/ar hibridinių viešojo transporto priemonių įsigijimui ir/ar atitinkamos infrastruktūros diegimui ir/ar plėtrai. Finansinės paskatos forma - vienkartinė negražinama subsidija ar dalies investicijų kompensacija.</p> <p>– Priemonė Nr. P14 „Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“, priemonės aprašymas - finansinės paskatos rajonų savivaldybėms suslėgtomis gamtinėmis dujomis, SGD, elektra ir/ar kitu alternatyviu kuru varomų ir/ar hibridinių viešojo transporto priemonių įsigijimui ir/ar atitinkamos infrastruktūros diegimui ir/ar plėtrai. Finansinės paskatos forma - vienkartinė negražinama subsidija ar dalies investicijų kompensacija.</p> <p>– Priemonė Nr. P15 „Dyzelinių transporto priemonių eismo ribojimas didžiuosiuose miestuose. Pastaba – siūlytina ribojimą didžiuosiuose miestuose įgyvendinti privalomai“. Priemonės aprašymas – finansinės paskatos 5 didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio) savivaldybėms, kurios riboja dyzelinių automobilių eismą mieste ar jo dalyje bei skatina eismą elektra varomomis, hibridinėmis, suslėgtomis, SGD ir/ar kitu alternatyviu kuru varomomis transporto priemonėmis. Finansinė paskata suteikiama už ribojimo įgyvendinimą ir gali būti panaudota tik su susisiekimo sektoriumi susijusiems tikslams įgyvendinti.</p> <p><...> teikiame siūlymus dėl naujų priemonių: <...></p> <p>– Priemonė Nr. P34.1. „Verslo subjektų rėmimas atsisakant aplinkai taršiu kuru kūrenamų katilų bei percinant prie suslėgtų gamtinių</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonės atsisakyta atsižvelgiant į suinteresuotų</p>

Žygmantas Vaičiūnas
Energetikos ministras,
laikinais cinančis
aplinkos ministro pareigas
2019-02-21

Tęstiniojo mokyklų direktoriaus pavaduotoja
direktorių
Agnė Jakšienė
201022